

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

400

Vragen van het lid **Van der Woude** (VVD) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *DUO, naar aanleiding van het BIT-advies vervolgonderzoek project Doorontwikkelen Applicatielandschap Bekostiging* (ingezonden 24 oktober 2023).

Antwoord van Minister **Dijkgraaf** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), mede namens de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs (ontvangen 15 november 2023)

Vraag 1

Deelt u de inschatting van het Adviescollege ICT-toetsing dat het ICT-project van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) nog 8 jaar zal duren in plaats van 2,5 jaar en nog € 25 à € 30 miljoen zal kosten in plaats van € 6 miljoen?¹

Antwoord 1

In de zomer heeft DUO een eigen inschatting gemaakt van de hoeveelheid werk die nog moet worden uitgevoerd. Uit die analyse is naar voren gekomen dat er inderdaad sprake is van uitloop van de planning en ook van extra kosten, maar niet in de omvang die het Adviescollege noemt in het advies. Het Adviescollege heeft het oude systeem als leidraad genomen voor de te herbouwen functionaliteit voor het onderdeel bekostigen. DUO is van mening dat herbouw niet voor alles nodig is, omdat Blueriq die functionaliteit al bevat.

Vraag 2

Klopt het dat nu voor de derde keer blijkt dat dit ICT-project zowel in tijd als in geld van de rails loopt?

Antwoord 2

Er zijn twee eerdere herijkingsmomenten geweest die hebben geleid tot bijstelling van kosten en doorlooptijd. Deze herijkingen zijn ook gepubliceerd op het Rijks ICT Dashboard. Het gaat om:

- een herijking d.d. 1-8-2020 met een bijstelling van € 1,41 miljoen n.a.v. aanscherping van de business case.
- een herijking d.d. 31-12-2022 met een bijstelling van € 11,35 miljoen en verlenging met een jaar. Redenen voor de bijstelling zijn toevoeging van

¹ Kamerstuk 26 643, nr. 1074.

een tolerantiebudget, uitbreiding van de scope, stijging personeelskosten en meer doorlooptijd voor het uitfaseren van het oude systeem.

N.a.v. de analyse dit najaar van DUO van de vervolgsenario's volgt besluitvorming over het te kiezen scenario voor het IT-project. Op basis van de keuze volgt dan ook een herijking van kosten en doorlooptijd.

Vraag 3

Hoe kan het dat in een vergevorderd stadium alsnog ontdekt wordt dat het systeem Blueriq niet geschikt is voor het beoogde doel, ondanks eerder expliciete vragen hierover vanuit de Kamer, en hoe verhoudt zich dit tot het feit dat DUO al tien jaar met de applicatie werkt? Had dit voorkomen kunnen worden?

Antwoord 3

Blueriq wordt binnen DUO succesvol ingezet voor meerdere processen. Op basis van een proefopstelling (proof of concept) in 2019 achtte DUO Blueriq ook geschikt voor het proces bekostigen. Met behulp van Blueriq worden intussen de sectoren ho, mbo en vo succesvol bekostigd voor het merendeel van de bekostigingsregelingen, waaronder de lumpsum-regelingen. Het Adviescollege vindt Blueriq echter niet de juiste technologie voor het proces bekostigen. Daarom is nu de ontwikkeling van de sector po gepauzeerd en vindt er een grondige analyse plaats m.b.v. een externe partij naar de verdere ontwikkeling van het applicatielandschap. Daarbij worden alle aspecten meegenomen van zowel het oude systeem, de oplossing met Blueriq en mogelijke alternatieven. De analyse moet uitwijzen of Blueriq geschikt is, of er alternatieven zijn, of de alternatieven beter zijn en zo ja, wat dan vervolgsenario's zijn.

Vraag 4

Wanneer is geconstateerd dat de functionaliteit van Blueriq ontoereikend is voor het beoogde doel?

Antwoord 4

Zie het gecombineerde antwoord op vraag 4 en 5.

Vraag 5

Wanneer heeft DUO vervolgens op basis van die constatering besloten om voor 2,6 miljoen aan productontwikkeling van Blueriq te financieren, met nog meer noodzakelijke productontwikkeling al in beeld? Zijn deze besluiten met u afgestemd?

Antwoord 4 en 5

Het geïnvesteerde bedrag bestaat uit technische aanpassingen, functionele aanpassingen en kosten voor beheer en onderhoud. De technische aanpassingen in Blueriq betreffen de integratie van de software in het ICT-landschap van DUO en met name voor het deel van bekostiging en planning. Dergelijke aanpassingen zijn altijd noodzakelijk als er standaard software van een externe partij wordt ingekocht en de nieuwe applicatie niet volledig via eigen maatwerk wordt gebouwd. De kosten voor deze onvermijdbare aanpassingen van Blueriq om het in te passen in het DUO-landschap zijn wat DUO betreft niet buitenproportioneel.

Het functionele, DUO-specifieke maatwerk is eigendom van DUO. Alleen met toestemming van DUO mag Blueriq dit inzetten bij andere klanten. Met Blueriq is ook afgesproken dat bij het verder commercieel in de markt zetten hiervan er een zogenaamde kickback fee door Blueriq betaald zal worden aan DUO.

Voor wat betreft het geïnvesteerde bedrag is het beeld als volgt. Dit jaar is besloten om voor € 1,5 miljoen te investeren in de software om aan de eisen van DUO voor wat betreft de infrastructuur te kunnen voldoen. De beheer- en onderhoudskosten voor Blueriq voor de jaren 2023 en 2024 bedragen € 0,7 miljoen. Kosten voor 2025 en verder zijn onderwerp van gesprek. De functionele aanpassingen betroffen een investering van € 400k. Het besluit om te investeren is door Bestuur DUO genomen.

De analyse die DUO nu m.b.v. een externe partij uitvoert, moet uitwijzen of bijgestuurd moet worden op de eerder door DUO gemaakte keuze.

Vraag 6

Was het niet wenselijk geweest om op het eerdere besluit om met Blueriq verder te gaan, terug te komen, in plaats van het advies van het Adviescollege ICT-toetsing af te wachten?

Antwoord 6

Op basis van het 1^e BIT-advies is besloten door te gaan met Blueriq met inachtneming van het advies van het Adviescollege om monitoring in te richten en een terugvalscenario te hebben. Het recente advies van het Adviescollege is aanleiding om de keuze voor Blueriq opnieuw te bezien.

Vraag 7

Klopt het dat DUO door deze impasse voor een functionaliteit straks twee bestaande systemen in gebruik heeft en moet onderhouden en daarbovenop moet werken aan de ontwikkeling van het nieuwe systeem? Wat betekent dit voor de voortgang van de ontwikkeling van een nieuw systeem en wat betekent dit voor de kosten?

Antwoord 7

Inzet van de analyse over het vervolg van het IT-traject is om uiteindelijk te komen tot een zo eenvoudig mogelijk IT-landschap dat de continuïteit van de dienstverlening beter waarborgt, (wets-)wijzigingen sneller en eenvoudiger accommodeert en meer gebruiksgemak levert voor medewerkers van DUO, waarbij legacy is uitgefaseerd. Het geschetste beeld van 3 verschillende systemen voor één proces (bekostigen) is niet waar DUO naar streeft. De analyse geeft uitsluitel over het meest geschikte vervolgsceario en de implicaties.

Vraag 8

Zijn er personeelstekorten bij DUO op de IT-afdeling? Zo ja, hoe groot zijn die en hoe ontwikkelt dit tekort zich?

Antwoord 8

Krapte op de arbeidsmarkt blijft een risico voor het project. Deze krapte uit zich voor DUO met name in het vinden van medewerkers met de juiste kennis en kunde. Er wordt daarom meer geïnvesteerd in het opleiden van medewerkers. Onder andere via het inzetten van de Blueriq academy².

Vraag 9

Vindt u, gezien het feit dat het Adviescollege eerder al onvolwassenheid van uitvoering van ontwikkel- en beheerprocessen en onvoldoende ontwikkeld financieel beheer van IT-voorzieningen constateerde bij DAB en later ook bij het onderdeel Moderniseren Examens, dat er sprake is van een patroon van onderschatting en uitstel bij DUO?

Antwoord 9

Het Adviescollege constateerde in het BIT-advies Moderniseren Examens dat het ontwikkelproces een professionele indruk maakte maar enkele inefficiënties kende. Zij adviseerde om het ontwikkelproces te optimaliseren en de beheer- en onderhoudskosten te herijken. DUO heeft een organisatiebreed verbetertraject ingezet. Het Adviescollege geeft in het 2e advies juist aan dat er goede stappen gezet zijn. Het advies is: ga met de professionalisering door op de ingezette weg. Houd focus op de effectieve en tijdige invoering van verbeteringen op tactisch en operationeel niveau. Dit advies is geheel in lijn met de aanpak die DUO voorstaat.

Vraag 10

Bent u het ermee eens dat er meer nodig is dan «professionalisering goed begeleiden» en een «herijking van een calculatiemodel» zoals u aan de Kamer schrijft?

² Zie ook de 2e Voortgangsrapportage DAB, Kamerstuk 26 643, nr. 1040

Antwoord 10

Het verbeterplan van DUO omvat inhoudelijk meer onderwerpen en raakt de gehele DUO-organisatie. Het Adviescollege concludeert dat goede stappen zijn gezet. In het BIT-advies adviseert het Adviescollege om de professionalisering goed te blijven begeleiden en prioriteit te geven aan de financiering van beheer en onderhoud. Beide adviezen vind ik waardevol en volg ik op.

Vraag 11

U geeft aan de geschiktheid van Blueriq als platform verder te onderzoeken en daar einde 2023 over te rapporteren; is daar nu niet al voldoende onderzoek naar gedaan, welke vragen staan daarover nog open?

Antwoord 11

Het Adviescollege is van mening dat DUO zich heeft klemgezet. De zorgen van het Adviescollege zijn aanleiding voor DUO om samen met een externe partij een fundamentele analyse te doen naar de verdere ontwikkeling van het applicatielandschap. Daarbij worden alle aspecten meegenomen van zowel het oude systeem, de oplossing met Blueriq en mogelijke alternatieven. De analyse moet uitwijzen of Blueriq geschikt is, of er alternatieven zijn, of de alternatieven beter zijn en zo ja, wat dan vervolgsenario's zijn.

Vraag 12

Wat is nu de verwachte tijdlijn voor het IT-project?

Antwoord 12

De verwachte tijdlijn is afhankelijk van het te kiezen scenario, voortkomend uit de vervolganalyse.

Vraag 13

Hoe zorgt u ervoor dat DUO zijn zaken op orde krijgt?

Antwoord 13

Zie ook mijn antwoorden op vragen 9 en 10. DUO heeft een organisatie-breed verbeterplan opgesteld. Het Adviescollege geeft in het 2e advies aan dat er goede stappen gezet zijn. Vorderingen van het verbeterplan DUO zijn gespreksonderwerp in de reguliere P&C-cyclus tussen OCW en DUO. DUO verwacht de analyse van vervolgsenario's eind dit jaar af te ronden. In overleg met DUO maak ik een zorgvuldige afweging voor het vervolg van het IT-project. Te zijner tijd zal ik de Kamer informeren over de uitkomsten van de analyse en de keuze voor het vervolg.